

**UCHWAŁA NR XXXV/271/21
RADY GMINY SĘDZIEJOWICE**

z dnia 30 września 2021 r.

**w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie w Gminie Sędziejowice na lata 2021-2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021r. poz. 1372), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sędziejowice na lata 2021-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchyła się uchwałę nr XXXI/258/21 Rady Gminy Sędziejowice z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sędziejowice na lata 2021-2025.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sędziejowice.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Jarosław Bartczak

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2025

I. WPROWADZENIE

Rodzina to mała grupa społeczna, stanowiąca załóżek szerszej społeczności. Jest ona niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości, a jej dobro, państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Ważną rolę w rodzinie odgrywają relacje pomiędzy członkami, które winny być oparte na miłości i wzajemnym zrozumieniu. Niestety nie zawsze tak jest, czasem relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa jest zamierzonym działaniem, które wykorzystuje przewagę siły, a skierowane jest przeciwko bliskiej osobie. Działanie to narusza prawa i dobra osobiste osoby bliskiej, powoduje cierpienie.

Na zjawisko przemocy w rodzinie można patrzeć z różnych punktów widzenia, przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat osoby stosującej przemoc w rodzinie. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Perspektywa społeczna zaś, to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie. Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka: kształtuje osobowość, system wartości, światopogląd, styl i sposób życia. Ogromną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny mają relacje pomiędzy rodzicami, które powinny być oparte na miłości, wzajemnym szacunku i zrozumieniu. Jeśli występują zaburzenia w tej sferze, role wewnątrzrodzinne także ulegają zaburzeniu, w konsekwencji następuje stopniowa dezorganizacja życia rodzinnego. Przemoc domowa może być skutkiem i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Jest poważnym zagrożeniem. Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje szkodliwe, ujawniające się w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Działa dysfunkcyjnie na wszystkie sfery życia rodziny.

II. PODSTAWY PRAWNE W PRZECIWDZIAŁANIU ZJAWISKU PRZEMOCY W RODZINIE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sędziejowice jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Ma charakter długofalowy. Obejmuje lata 2021-2025. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom. Opracowany jest w oparciu o uchwałę nr 16 Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 (M.P. poz. 235).

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Definiuje ona pojęcie przemocy w rodzinie, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Wskazuje zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Ustawa określa dla samorządu gminnego następujące zadania: tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie; prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia; tworzenie zespołów

interdyscyplinarnych. Pozostałe akty prawne wspomagające podejmowanie działań na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób stosujących przemoc w rodzinie to:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., nr 78, poz. 483 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249),
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.),
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021 r., poz. 534 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r., poz. 1359),
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119),
7. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 (M.P. poz. 235),
8. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie wydawania nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (Dz. U. 2020 poz. 2105),
9. Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 listopada 2020 r. w sprawie wydawania nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (Dz. U. 2020 poz. 2066),
10. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny (Dz. U. z 2011 nr 81 poz. 448),
11. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 nr 126 poz. 718),
12. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie Procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (Dz. U. 2011 nr 209 poz. 1245),
13. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 października 2019 roku w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzajach uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2019 poz. 2080),
14. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 stycznia 2011 roku w sprawie Zespołu Monitorującego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (Dz. U. z 2011 nr 28 poz. 146),
15. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 nr 50 poz. 259).

Od 30 listopada 2020 r. zaczęło obowiązywać nowe narzędzie dla policjantów i żandarmów wojskowych. W przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie i zagrożenia dla życia lub zdrowia bliskich będzie można nakazać sprawcy opuszczenie mieszkania lub zakazać zbliżania się do niego. Nawet jeśli nie będzie sprawcy w domu, wtedy taka informacja zostaje umieszczona na drzwiach wejściowych. Procedura ta obejmuje również właścicieli/ najemców mieszkania. Nakaz lub zakaz mogą być stosowane łącznie i są natychmiast wykonalne. Mogą być wydane podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu lub w związku z informacją o stosowaniu przemocy w rodzinie. Przewidziano też sytuację kiedy osoba, wobec której zastosowano nakaz lub zakaz, potrzebuje czegoś z mieszkania. Po uzgodnieniu terminu z osobą dotkniętą przemocą i wyłącznie w obecności policjanta osoba stosująca przemoc może odebrać określone przedmioty.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY

Od 2011 r. na terenie Gminy Sędziejowice działa Zespół Interdyscyplinarny. W 2019 r. powołano nowy Zespół, w skład którego wchodzi przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Ośrodka Zdrowia, Policji, Sądu

Rejonowego, Prokuratury Rejonowej, Oświaty oraz organizacji pozarządowej. Na wniosek Prokuratury Rejonowej w 2021 r. wykreślono ich przedstawiciela z Zespołu.

Na dzień 31.12.2020 r. liczba mieszkańców w Gminie Sędziejowice wynosi 6 349 z czego liczba mężczyzn to 3 200, a kobiet 3 149. Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, iż w latach 2016 - 2020 zostało założonych łącznie 43 formularzy „Niebieska Karta”, głównie przez Policję. Jedna Karta została sporządzona przez pracownika socjalnego. W przeważającej większości osobami narażonymi na doznawanie przemocy są kobiety, natomiast mężczyźni wskazywani są jako osoby podejrzane o stosowanie przemocy domowej. Przemoc to najczęściej spotykana forma agresji interpersonalnej. Najmniejszy procent osób dotkniętych przemocą to osoby dorosłe wspólnie zamieszkujące np. rodzice, krewni. Zjawisko przemocy jest najczęściej zauważane w rodzinach osób uzależnionych, nadużywających alkoholu. Świadczy o tym fakt zastania sprawców przemocy pod wpływem alkoholu w czasie popełnienia czynu. Spożyty alkohol przyczynia się do osłabienia kontroli nad zachowaniem, zwiększa reagowanie złością i gniewem na własne niepowodzenia i trudności życiowe, tj. brak pracy, trudności wychowawcze z dziećmi, zazdrość, zdradę małżeńską.

Liczba Niebieskich Kart

Lp.	Rok założenia NK	Liczba NK
1.	2016	15
2.	2017	6
3.	2018	8
4.	2019	5
5.	2020	9
Razem		43

Z ustaleń i obserwacji pracowników socjalnych wynika, że Gmina Sędziejowice boryka się z problemem przemocy domowej. Skala nie jest na rażąco wysokim poziomie. Nie należy jednak tego problemu bagatelizować lub pozostawiać jako nieistniejący, albowiem sprawy związane z przemocą jeszcze przez niektórych są skrywane i być może w wielu przypadkach nie są rozeznane i trudne do oszacowania. Osoby doznające przemocy najczęściej ukrywają fakt bicia i wykorzystywania przed otoczeniem, rzadko również decydują się na fachową pomoc którejś z zajmujących się tym problemem instytucji. Z analizy danych wynika, iż coraz więcej osób decyduje się na korzystanie ze wsparcia psychologicznego jako jednej z form sprzyjającej zmianie postaw wobec przemocy oraz jako forma radzenia sobie w trudnych sytuacjach kryzysowych a zwłaszcza w sytuacji przemocy w rodzinie. Złożoność i stopień skomplikowania formalnych jak i emocjonalnych relacji rodzinnych sprawia też, że instytucje nie są często w stanie wnikać w dotkniętą problemem rodzinę i skutecznie interweniować w przypadku kryzysu. Incydenty przemocy wewnątrzrodzinnej są dość łatwe do ukrycia w początkowej fazie występowania. Trzeba podkreślić, iż przemoc nie jest rozwiązaniem konfliktów rodzinnych i bezpośrednia reakcja na nią, jak również długotrwałe jej skutki przyczyniają się do wewnętrznego rozbicia rodziny. Z tego powodu ważne jest by osoba doznająca przemocy w miarę możliwości jak najszybciej uzyskała dostęp do profesjonalnego wsparcia psychologicznego. Coraz częściej reakcję na przemoc analizuje się w kategoriach urazu psychicznego, który czyni jednostkę bezsilną, rodzi się strach i poczucie zagrożenia.

Istotne jest kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie Gminy Sędziejowice, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemu przemocy domowej zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucji.

Należy prowadzić działania edukacyjne, których celem jest upowszechnianie wiedzy odnośnie problemu przemocy, w tym jej form oraz sposobów radzenia sobie z problemem.

Rekomenduje się zwracanie szczególnej uwagi na wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy. Profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z występowaniem przemocy w rodzinie na poziomie rodziny, jak i społeczności lokalnej.

Popiera się kampanie społeczne zachęcające do reagowania na przemoc oraz nawiązanie współpracy ze służbą zdrowia w celu usprawnienia procedury „Niebieskiej Karty”.

Poleca się przeprowadzanie warsztatów lub akcji informacyjnych skierowanych do rodziców, które mogłyby uświadomić różnice między przemocą a konfliktem rodzinnym oraz nauczyć rozpoznawać sygnały świadczące o występowaniu przemocy w rodzinie oraz przeprowadzenie szkoleń dla rodziców, które obejmowałyby następujące zagadnienia: organizacja czasu, podział obowiązków, rozwój emocjonalny dziecka oraz sposoby skutecznej komunikacji.

Efektom tych działań będzie wzmocnienie więzi rodzinnych.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie Gminy Sędziejowice w związku z występowaniem przemocy ukrytej, występującej w rodzinie czy w szkole i nie ujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na jej temat.

Każdy zgłoszony przypadek przemocy w rodzinie to odpowiedź społeczeństwa na brak przyzwolenia na to zjawisko, to świadomość, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

Pomaganie rodzinom, w których dochodzi do przemocy jest procesem, który został podzielony na następujące etapy:

1. Rozpoznanie przemocy w rodzinie – wszelkie zaobserwowane jej przejawy bądź podejrzenie przejawów wymagają indywidualnego rozpatrzenia po to, aby podejmowane działania przyniosły pozytywne rezultaty, a nie pogorszyły sytuacji.
2. Diagnoza wstępna – zorientowanie się czy i jakie bezpośrednie niebezpieczeństwo zagraża ofiarom, czy potrzebna jest natychmiastowa izolacja, kto może i powinien zareagować.
3. Interwencja – działanie w celu zatrzymania przemocy podejmowane nie tylko przez policję, ale także inne instytucje.
4. Diagnoza szczegółowa – dokładne rozpoznanie sytuacji rodziny, jej potrzeb, rozmiarów i przyczyn przemocy, a także deficytów i zasobów.
5. Opracowanie planu pomocy – plan powinien uwzględniać wszelkie działania, które mogą wpłynąć na zmianę funkcjonowania rodziny, a więc oprócz pomocy i wspierania ofiar, na trwałą zmianę zachowania sprawcy przemocy i jego postawę wobec ofiar - jest on planowany z zainteresowanymi osobami i akceptowany przez nie.
6. Realizacja planu pomocy – przy wychodzeniu z sytuacji przemocy, trwającej nieraz wiele lat, niezbędne jest zaplanowanie kolejnych kroków na miarę coraz większych możliwości ofiary, przechodząc do coraz trudniejszych zadań, aby wzrastała wiara w możliwość uporania się z problemem.
7. Korekta planu pomocy – śledzenie na bieżąco realizacji planu i wprowadzenie w razie potrzeby zmian prowadzących do bardziej skutecznego działania.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do rodzin i osób, które ze względu na przemoc w rodzinie wymagają wsparcia społecznego, osób zagrożonych przemocą, osób stosujących przemoc w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, dzieci i młodzieży, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy, społeczności lokalnej.

V. REALIZATORZY PROGRAMU I CZAS REALIZACJI

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sędziejowice na lata 2021 - 2025 będzie realizowany przez:

Urząd Gminy, Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Sędziejowicach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziejowicach, Punkt Konsultacyjny, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych w Sędziejowicach, placówki oświatowe na terenie gminy, Gminny Ośrodek Zdrowia w Sędziejowicach, Komendę Powiatową Policji w Łasku, Sąd Rejonowy i Prokuraturę Rejonową w Łasku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łasku, Poradnię Uzależnień w Łasku, organizacje pozarządowe oraz sołtysów i rady sołeckie.

VI. ZADANIA SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Działalność Gminy

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.

Cel Zespołu:

skoordynowanie wszelkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie.

Zadania Zespołu:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- opracowanie i wdrażanie procedur współpracy oraz wymiany informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami, zajmującymi się problemami przemocy w rodzinie;
- nie rzadziej niż raz na kwartał, spotkania mające na celu usprawnienie dotychczasowych działań i kształtowanie polityki pomocowej na terenie gminy Sędziejowice;
- tworzenie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach;
- zapewnienie merytorycznego wsparcia w trudnych przypadkach zgłoszonych przez grupy robocze;
- monitorowanie i ewaluacja programu;
- stworzenie procedur współpracy pomiędzy instytucjami w celu odizolowania ofiar od sprawców przemocy;
- systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie.

3. Działania Punktu Konsultacyjnego dla rodzin

Cel Punktu Konsultacyjnego:

zdiagnozowanie problemów klienta w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie oraz zaplanowanie pomocy i udzielenie wsparcia dla osób i rodzin korzystających z jego usług.

Zadania Punktu Konsultacyjnego:

- motywowanie i informowanie o możliwości podjęcia leczenia – dla uzależnionych, współuzależnionych i doświadczających przemocy w rodzinie;

- pomoc w zrozumieniu, że osoby zgłaszające się nie są wyjątkami, jeśli chodzi o problem uzależnienia, współuzależnienia i doświadczanie przemocy i że nie muszą samotnie przeżywać swoich kłopotów;
- pomoc w dostrzeżeniu konkretnych możliwości przerwania „błędnego koła” uzależnienia, współuzależnienia i przemocy;
- pomoc w odzyskiwaniu poczucia kontroli nad tym, co się dzieje w życiu;
- informowanie o dostępnych miejscach i formach pomocy oraz kompetencjach poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które mogą się włączyć w systemową pomoc dla rodziny.

4. Działania Policji

Cel działań Policji:

ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,

Zadania Policji:

- interwencja;
- sporządzanie dokładnego opisu zdarzenia;
- zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia ofiar, a także mienia;
- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa;
- podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy;
- udzielenie informacji ofiarom o możliwości uzyskania pomocy.

5. Działania Ośrodka Zdrowia

Cel działań ochrony zdrowia:

poprawa stanu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców poprzez zapewnienie, kompleksowej oraz wysokiej jakości opieki zdrowotnej.

Zadania Ośrodka Zdrowia:

- przeprowadzenie spokojnej rozmowy z ofiarą bądź świadkiem przemocy domowej, umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwość jej występowania;
- poinformowanie ofiar o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy służb lub instytucji;
- rozpoznanie podczas rozmowy sygnałów świadczących o występowaniu przemocy;
- wystawienie na potrzebę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach;
- powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (podejrzenie wykorzystania seksualnego, ciężkie obrażenia ciała);
- uruchamianie procedury „Niebieska Karta”.

6. Działania Oświaty

Cel działań Oświaty:

realizacja własnych zadań poprzez diagnozę, konsultacje, terapie, psychoedukacje, doradztwo, mediacje.

Zadania Oświaty:

- rozpoznać sygnały świadczące o doznawaniu przez dziecko form krzywdzenia, zaniedbania;
- utrzymywać kontakt z rodziną dziecka;
- wystąpić do sądu o wgląd w sytuację rodziny;
- powiadomić policję lub prokuraturę o podejrzeniu popełnienia przestępstwa;
- udzielić wsparcia;
- skierować do specjalistycznej placówki, poradni psychologiczno – pedagogicznej;

- monitorować sytuację dziecka i rodziny, współpracując z innymi służbami i instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny;
- uruchomić procedurę „Niebieskiej Karty” przewidzianej dla przedstawicieli oświaty w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

7. Działania Sądu Rejonowego

Cel działań Sądu Rejonowego:

stwarzanie warunków powrotu do normalnego życia nieletnim, którzy popadli w konflikt z prawem bądź z zasadami współżycia społecznego, oraz w dążeniu do umacniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej i poczucia odpowiedzialności rodzin za wychowanie nieletnich.

Do zadań Wydziału Rodzinnego i Nieletnich należy rozpoznawanie spraw z zakresu:

- prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- spraw dotyczących demoralizacji i czynów karalnych nieletnich;
- leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz od środków odurzających i psychotropowych.

8. Działania Prokuratury Rejonowej:

Cel działań Prokuratury Rejonowej:

strzeżenie praworządności oraz czuwanie nad ściganiem osób, które dopuściły się popełnienia przestępstw.

Zadania Prokuratury Rejonowej:

- prowadzenie lub nadzorowanie postępowania przygotowawczego w sprawach karnych oraz wytaczanie powództw w sprawach karnych i cywilnych oraz składanie wniosków;
- podejmowanie środków przewidzianych prawem, zmierzających do prawidłowego i jednolitego stosowania prawa w postępowaniu sądowym, administracyjnym, w sprawach o wykroczenia oraz w innych postępowaniach;
- sprawowanie nadzoru nad wykonaniem wyroków;
- prowadzenie badań w zakresie problematyki przestępczości oraz jej zwalczania i zapobiegania;
- współdziałanie z organami państwowymi w zapobieganiu przestępczości i innym naruszeniom prawa.

9. Działania organizacji pozarządowych

Cel działań organizacji pozarządowych:

prowadzenie działalności edukacyjnej i kulturalnej, zwłaszcza w zakresie inicjowania, wspierania i pomocy w przedsięwzięciach edukacyjno-kulturalnych, w szczególności na rzecz dzieci i młodzieży, a także wspieranie dzieci i młodzieży oraz rodzin w trudnej sytuacji życiowej.

Zadania organizacji pozarządowych:

- inicjowanie, organizowanie i koordynowanie;
- realizacja programów edukacyjnych, kulturowych oraz społecznych o zasięgu gminnym;
- współpraca z ośrodkiem władzy publicznej w celu pozyskiwania środków finansowych na rzecz funkcjonowania zespołu;
- nawiązywanie i rozwój kontaktów z ludźmi.

VII. CELE I WSKAŹNIKI PROGRAMU

CEL GŁÓWNY

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz rozwój skutecznego systemu wsparcia i interwencji dla osób doznających i stosujących przemoc

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie przemocy w rodzinie, sposobów jej przeciwdziałania oraz zwiększenie wrażliwości społecznej.

2. Zapewnienie możliwości wsparcia dla osób doznających przemocy i działań wobec osób stosowanych przemoc.

3. Zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy w rodzinie poprzez współpracę międzyinstytucjonalną oraz podnoszenie kompetencji osób zajmujących się wsparciem.

4. Monitorowanie działań oraz ocena natężenia zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy.

Cel szczegółowy 1 - Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie przemocy w rodzinie, sposobów jej przeciwdziałania oraz zwiększenie wrażliwości społecznej				
Lp.	Zadanie	Termin realizacji	Wskaźnik realizacji zadania	Realizatorzy i podmioty współpracujące
1.	Prowadzenie działań informacyjnych nt. pomocy i wsparcia dla osób doświadczających przemocy	2021-2025	Liczba rozpowszechnionych informacji, w tym na stronie internetowej.	Zespół Interdyscyplinarny, Urząd Gminy, KPP Łask, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe, GOZ, organizacje pozarządowe
2.	Udział w kampaniach ogólnopolskich na rzecz przeciwdziałania przemocy oraz organizacja lokalnych kampanii społecznych	2021-2025	– liczba zrealizowanych kampanii, - liczba kampanii, do których przystąpiono, - liczba uczestników.	Zespół Interdyscyplinarny, Urząd Gminy, KPP Łask, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe, GOZ, organizacje pozarządowe
3.	Edukacja społeczności lokalnej, w tym również edukacja dzieci i młodzieży nt. przemocy poprzez: ulotki, pogadanki, informacje	2021-2025	- liczba rozpowszechnionych ulotek, plakatów, broszur, - liczba spotkań i przekazanych informacji. - liczba zrealizowanych programów, - liczba odbiorców.	Zespół Interdyscyplinarny, Urząd Gminy, KPP Łask, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe, GOZ, organizacje pozarządowe
4.	Warsztaty i akcje profilaktyczne dla społeczności lokalnej, w tym dzieci i młodzież mające na celu radzenie sobie ze stresem i agresją	2021-2025	- liczba zrealizowanych programów, - liczba zrealizowanych akcji, - liczba odbiorców.	Zespół Interdyscyplinarny, Urząd Gminy, KPP Łask, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe, GOZ, organizacje pozarządowe
Cel szczegółowy 2 - Zapewnienie możliwości wsparcia dla osób doznających przemocy i działań wobec osób stosujących przemoc				
Lp.	Zadanie	Termin realizacji	Wskaźnik realizacji zadania	Realizatorzy i podmioty współpracujące
1.	Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia	2021-2025	- liczba osób korzystających z tej formy pomocy.	Zespół Interdyscyplinarny, GOPS, PCPR
2.	Zapewnienie osobom	2021-2025	- liczba osób	Zespół

	doświadczającym przemocy dostępu do poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, prawnego, socjalnego i rodzinnego, interwencji kryzysowej i wsparcia		korzystających z poradnictwa, - liczba udzielonych porad, - liczba instytucji, które udzielały pomocy.	Interdyscyplinarny, Urząd Gminy, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe, GOZ, organizacje pozarządowe
3.	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego m.in dla osób dotkniętych i stosujących przemoc	2021-2025	- liczba osób korzystających dotkniętych przemocą, - liczba osób korzystających stosujących przemoc.	Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, GOPS
4.	Wsparcie rodzin w których występuje problem przemocy	2021-2025	- liczba rodzin otrzymujących wsparcie finansowe, - liczba rodzin otrzymujących wsparcie rzeczowe, - liczba rodzin, którym udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej.	GOPS
5.	Motywowanie do udziału w programach korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc	2021-2025	- liczba osób motywowanych do udziału w programie, - liczba osób, które wzięły udział w programie .	GOPS, PCPR, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA,
6.	Udzielanie rodzinom doświadczającym przemocy pomocy poprzez realizację procedury „Niebieska Karta”	2021-2025	- liczba rodzin objęta procedurą, - liczba wszczętych Kart, - liczba zakończonych Kart, - jednostki wszczynające procedurę.	Zespół Interdyscyplinarny, KPP Łask, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe, GOZ
7.	Realizacja procedur zapewniających bezpieczeństwo	2021-2025	- liczba zakończonych postępowań sądowych z art. 207 KK, - liczba wniosków o nałożenie obowiązków uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych na podstawie art. 72 § 1 pkt 6b KK.	Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, GOPS, GOZ, Sąd, Prokuratura
Cel szczegółowy 3 - Zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy w rodzinie poprzez współpracę międzyinstytucjonalną oraz podnoszenie kompetencji osób zajmujących się wsparciem				
Lp.	Zadanie	Termin realizacji	Wskaźnik realizacji zadania	Realizatorzy i podmioty współpracujące
1.	Prowadzenie szkoleń, seminarium, konferencji dla kadry zajmującej się działaniami przemocy w	2021-2025	- liczba zorganizowanych szkoleń, seminariów i konferencji, - liczba osób	Zespół Interdyscyplinarny, Urząd Gminy, KPP Łask, GKRPA,

	rodzinie		uczestniczących w szkoleniach, seminariach i konferencjach.	GOPS, placówki oświatowe, GOZ, organizacje pozarządowe, PCPR
2.	Wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy	2021-2025	- liczba działań wspierających organizacje.	Zespół Interdyscyplinarny, Urząd Gminy, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe, GOZ, organizacje pozarządowe,
Cel szczegółowy 4 - Monitorowanie działań oraz ocena natężenia zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy				
Lp.	Zadanie	Termin realizacji	Wskaźnik realizacji zadania	Realizatorzy i podmioty współpracujące
1.	Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy na terenie gminy	2021-2025	- liczba przeprowadzonych diagnoz społecznych w zakresie przemocy - liczba osób zgłaszanych do odpowiednich jednostek zajmujących się przemocą	Zespół Interdyscyplinarny, Urząd Gminy, KPP Łask, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe, GOZ, organizacje pozarządowe, PCPR
2.	Monitorowanie procedury „Niebieska Karta”	2021-2025	- liczba zrealizowanych procedur „Niebieska Karta” - liczba rodzin, w których ustała przemoc	Zespół Interdyscyplinarny, KPP Łask, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe, GOZ

VIII. GŁÓWNE DZIAŁANIA W GMINIE SĘDZIEJOWICE

1. Przeprowadzanie specjalistycznych szkoleń dla: pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, dzielnicowych w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej (jak udzielać wsparcia, w jaki sposób kierować ofiarę przemocy do różnych instytucji, wzmacnianie konsekwentnych zachowań i postaw).

2. Systematyczna edukacja społeczności Gminy Sędziejowice poprzez lokalne media, która ma przede wszystkim na celu obalanie mitów i stereotypów utrudniających pomaganie, a także pokazywanie możliwości udzielenia pomocy i pozytywnych przykładów wyjścia z sytuacji przemocy (drukowanie ulotek, zakup broszur, zamieszczanie na stronach internetowych stałych informacji, gdzie można szukać pomocy, itp.).

3. Tworzenie własnych dokumentów potwierdzających występowanie przemocy domowej, takich jak: notatki urzędowe wynikające z obserwacji, rozmów, protokołów z rozmów z ofiarami przemocy domowej i członkami ich rodzin.

4. Prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie – zgodnie z zapisami procedury „Niebieskiej Karty”.

5. Występowanie z wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie o znęcanie się nad rodziną.

6. Udział w kampaniach przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

7. Promowanie efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie oraz sposobów radzenia sobie z agresją i złością.

8. Przyjmowanie wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy.

9. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

10. Inicjowanie podejmowania natychmiastowych interwencji powstrzymujących przemoc, monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

11. Prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przemocy domowej.

12. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łasku w zakresie kierowania osób do Ośrodków Interwencji Kryzysowej, specjalistycznych ośrodków wsparcia oraz kierowania sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

13. Tworzenie Grup Roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, w składzie w zależności od problematyki danej rodziny. W skład takich grup mogą wchodzić przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji, Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Oświaty, przedstawiciel Sądu (kurator), ochrony zdrowia lub przedstawiciele innych podmiotów w zależności od potrzeb.

14. Pomoc psychologiczna dla dzieci, które są ofiarami przemocy w rodzinie.

15. Wszelkie inne działania mogące przyczynić się do powstrzymywania przemocy w rodzinie, a nie ujęte w niniejszym programie.

IX. SPRAWOZDAWCZOŚĆ, MONITOROWANIE I KOORDYNACJA

Monitorowanie realizacji programu będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację oraz bieżącą współpracę członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Sprawozdania z realizacji programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Sędziejowicach corocznie w terminie do dnia 31 marca przedkłada Radzie Gminy Sędziejowice sprawozdanie z realizacji Programu. Koordynatorem Programu jest kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziejowicach.

X. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 będą w szczególności środki własne gminy, w tym wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zadania Programu mogą być również finansowane z innych źródeł w ramach programów wspólnotowych Unii Europejskiej oraz dotacji konkursowych.

W 2021 r. w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie zaplanowano 30.000 zł.

XI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie;
2. Podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy;
3. Upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
4. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie;
5. Spadek liczby rodzin, w których interwencje Policji i innych służb zajmujących się przemocą w rodzinie podejmowane są wielokrotnie;
6. Podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

XI. PODSUMOWANIE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sędziejowice.

Przemoc w rodzinie jest głównym problemem przestrzegania praw człowieka. Jest zjawiskiem, którego zasięg jest znacznie większy, niż odnotowują to przeprowadzane badania i statystyki. Najczęstszymi powodami kłótni w polskich rodzinach jest brak pieniędzy, bezrobocie, nadużywanie alkoholu, niewypełnianie obowiązków domowych, trudności wychowawcze, złe stosunki małżeńskie, sąsiedzkie oraz nierzadko choroby natury psychicznej. Często zdarza się, że z pozoru błaha awantura przeradza się w prawdziwy dramat. Wzrastające odsetki zarejestrowanych sytuacji stosowania przemocy świadczą o tym, iż coraz trudniej jest się nam wzajemnie komunikować. Nadal wiele osób doświadczających przemocy zaprzecza istnieniu problemu w ich środowisku. Wynika to z wielu aspektów: wstyd, bezradność, nieufność, obawy o własne zdrowie i życie oraz brak gotowości do zmiany dotychczasowego trybu życia. Ponadto część błędnych przekonań będących w świadomości społeczeństwa powoduje, iż osoby doświadczające przemocy nie potrafią temu zjawisku zapobiec. Prawo ofiary do bezpieczeństwa, do niepoddawania się przemocy jest priorytetowe w gminnej polityce społecznej za pośrednictwem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Rodzina jest podstawowym i najlepszym miejscem na świecie dziecka, w którym ono wzrasta i rozwija się. W przyszłości to dziecko stanie się dorosłym, założy własną rodzinę i najczęściej będzie powielalo wyuczone role, stosowało podobne metody wychowawcze. Istnieje konieczność podejmowania działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Gdy rodzina otworzy się na kłopoty, wykaże zrozumienie, cierpliwość i przede wszystkim życzliwość, to stanie się sobie bliższa. A co za tym idzie łatwiej i lepiej będzie sobie radzić z najróżniejszymi problemami. Gdy dorośli będą starali się stosować zasadę oparcia w sobie, powstanie silna wewnętrzna rodzina, która potrafi sama sobie radzić ze swoimi problemami bez użycia przemocy. Dlatego należy wspierać przedsięwzięcia mające na celu podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Na skutek sprzeciwu społecznego dotyczącego przemocy, którego efektem były kampanie medialne, coraz więcej osób ujawniło i ujawnia swoje traumatyczne doświadczenia, poszukując profesjonalnej pomocy. Zwiększające się zainteresowanie zjawiskiem przemocy w rodzinie prowadzi do coraz to większej liczby placówek świadczących pomoc w tym zakresie, a wzrost kompetencji osób pomagających pozwala mieć nadzieję, że szanse uzyskania fachowej pomocy ciągle będą rosnąć.

W Programie na lata 2021-2025 przewidziano kontynuację zadań realizowanych w latach 2016-2020, jak również podjęcie nowych przedsięwzięć. Uwzględniono przede wszystkim zadania związane z prowadzeniem profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie.